

**การส่งเสริมพฤติกรรมการแสวงหาการรักษาของชุมชนผู้สัมผัสโรคเรื้อน ม.11 ตำบลบ้านโสก
อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ**

Promotion of Health Seeking Behavior of Community Leprosy Contacts at moo

11 tumbol Ban Sok, Khonsawan District, Chaiyaphum Provice

ญาณดา โตอุตชนม์ สม.*	Yada toutchon M.P.H.
นางศิริวรรณ หิรัญอร พย.บ.**	Siriwan Hirunon B.Nursing
นิยม ไกรปุย สสม.*	Niyom Kripui M.SW.
สุนทรา ไพฑูรย์ วทบ.*	Soontara Paitoon B. Sc.

* สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 5 นครราชสีมา

** โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโสก

บทคัดย่อ

โรคเรื้อนเป็นโรคติดต่อเรื้อรังที่สามารถทำให้เกิดความพิการ ซึ่งความพิการในผู้ป่วยโรคเรื้อนเป็นสาเหตุที่ทำให้โรคเรื้อนเป็นปัญหาสำคัญทางสาธารณสุข เศรษฐกิจ และสังคม สาเหตุของความพิการนั้นส่วนใหญ่แล้วพบว่า เกิดจากการมารับการรักษาที่ล่าช้า การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการแสวงหาการรักษาของชุมชนผู้สัมผัสโรคเรื้อน โดยการประยุกต์ใช้การตลาดเชิงสังคม เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีผู้ป่วยโรคเรื้อนที่พิการ จำนวน 96 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 48 คน กลุ่มเปรียบเทียบ 48 คน ทำการวิเคราะห์ชุมชน การรับข้อมูลข่าวสาร การแสวงหาการบริการสุขภาพ คุณภาพของระบบบริการสุขภาพ การรับรู้เกี่ยวกับโรคเรื้อนของชุมชน นำข้อมูลที่ได้มาประชุมเชิงปฏิบัติการและประยุกต์ใช้แนวคิดหลักการตลาดเชิงสังคมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการแสวงหาการรักษาผู้สัมผัสโรคเรื้อนในกลุ่มทดลอง ผลลัพธ์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการแสวงหาการรักษาโรคเรื้อน ทดลองใช้สื่อต่างๆและประเมินสื่อ พบว่าสื่อที่ชุมชนสนใจและมีอิทธิพลต่อการรับรู้โรคเรื้อน คือ สื่อบุคคล (อสม.ให้ความรู้ที่บ้าน) ร้อยละ 43.10 รองลงมาคือแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 27.59 เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมาน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการรับรู้เกี่ยวกับโรคเรื้อนมากขึ้นกว่าก่อนการทดลอง และมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) ผู้สัมผัสโรคเรื้อนของกลุ่มทดลองออกมาตรวจร่างกายเพื่อค้นหาโรคเรื้อนมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ จากผลการศึกษาโดยจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการแสวงหาการรักษาของผู้สัมผัสโรคเรื้อนตามแนวคิดการตลาดเชิงสังคม สามารถให้ข้อเสนอแนะการวางแผนการดำเนินงานการดำเนินงานการให้ความรู้โรคเรื้อน การผลิตสื่อรูปแบบ

ต่างๆ ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อเร่งรัดให้ผู้ป่วยโรคเรื้อนออกมาตรวจรักษาก่อนที่จะปรากฏความพิการ

Abstract

The leprosy is a contagious chronic disease causing permanent disability in patients. Therefore, it has been a crucial problem for public health, economics and society. Disability causation in leprosy mainly is from delay treatment. Hence, this study aimed to determining the effectiveness of application of social marketing and social support for promoting health seeking behavior of leprosy contact cases. This study was quasi-experimental research. Samples of the study were 96 persons, 48 being the experimental group and 48 being the comparison group. Analysis of community, communication channels, quality of health seeking, perceived of leprosy and collected data to plan for application of social marketing and social support for promoting health seeking behavior of experimental group. They were produced media, test media.

Result: The influential media for Leprosy awareness were people media (health volunteer) 43.10 % and Cutout media 27.59%. After intervention Leprosy awareness of target group significantly increase than before intervention and significantly more than control group and Leprosy patient contacted people of target group had more physical exam for Leprosy finding than control group. Suggestion: The result from promotion of Leprosy health care seeking behavior experiment can be used in planning of Leprosy Health education and proper media producing which go along with community life style and also persuade leprosy patient to get medical care before disability come out.